

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, המכין מצעדי גבר

כי מסגי לימא ברוך המכין מצעדי גבר גמ' ברכות כשמהלך לצאת לדרך מברך המכין מצעדי גבר רמב"ם

נפלאים הם צעדי האדם, פלאי פלאים ישנם במשקל המכון, שהאדם זקוף הקומה, העומד על בסיס צר ככפות רגליו, יוכל עוד להתנועע חליפות במהירות ככה נפלאה, ולא יפל לארץ, רק השווי הנפלא של המשקל, והכח החיוני הפועל בקמת אלהים נפלאה בשיטת העצבים, העורקים, המיתרים והגידים, המתחסיים לכל איברי התנועה, הלוקחים חלק במהלך האדם, זהו היסוד המכין את המצעדים בלישר הלוחם. המבנה הזה, המלא צדקת מאזנים ושווי נפלא פהמר האדם, פודאי משפע הוא וגם משפיע, על התכונה הנפשית של האדם, המלאה כחות הפכיים ומתנגדים, ותעודתה הנכונה היא לשקל את מהלכיה, להעמידם על בסיס השווי הצדק והישר, ואז יאיר אור החיים העדינים בנפש האנושית והחכמה, והאשר הרוחני, תקון המדות ותקון המעשים, תקון הדעות ותקון הרגשות, במדה נכונה, יבאו עמם, להוליך את האדם בדרך ישרה במהלך חייו בכלל. ועל כל המוכנים הללו, בשכלולם ואחדם, הננו מברכים בשמחת נפש למכין מצעדי גבר. עולת ראה

10

כשהולך לימא ברוך המכין מצעדי גבר כי האדם גדול בקומה מבעלי חיים והמה הולכים על ארבע והאדם הולך ברגליו לבד ומביט למעלה ונותן להקב"ה שבח והודיה על זה ערוך השולחן

מה' מצעדי גבר פוננו ודרכו יחפץ תהלים קמו מצעדי גבר - מי שהוא גבור ביראת הקדוש ברוך הוא ליש פאש דופורט בלעז רש"י בלשוננו הוא מלא דעת כמו לכו נא הגברים ומי שהוא מלא דעת צדיק יהיה אב"ע

מד' מצעדי גבר ואדם מה יבין דרכו משלי מה' מצעדי גבר ואדם מה יבין דרכו, כי אם יצא לדרך או יפרש בים להשתכר בסחורה, פעמים רבות יקראנו ההפסד תמורת השכר אשר ישבר אליו, וכי ילך לבטח יפגעוהו מקרים ותולדות, על כן "אל בינתך אל תשען" (לעיל ג, ה), רק שים כל תוחלתך אל הש"ת רבינו יונה מה' מצעדי גבר, כבר בארתי (למעלה ט"ז ט') כי הגם שהבחירה לבחור באיזה דרך ילך הוא ביד האדם להימין או להשמאל, בכ"ז אחר שתנועת הרגלים הוא מאת ה' וכחו, יוכל לעכב בידו שלא ילך בדרך שבחר (כמ"ש לב אדם יחשב דרכו וה' יכין צעדו), וא"כ אדם מה יבין דרכו, שהגם שנדמה לו שדרכו טובה ויסכים אל דרך הטוב לפי הבנתו, הוא לבלתי הועיל, שעקר תלוי ביד ה' הגומר את הפעולה, וזה יתעלם פעמים רבות מן האדם, שיראה לפעמים עיכוב בדרכו שידמה לו שהוא לרעה ובאמת מה' מצעדי, ומה יבין האדם אשר תבונתו קצרה להשיג מלב"ם

20

ואמר ר' חנינא אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה שנאמר מה' מצעדי גבר כוננו ואדם מה יבין דרכו. גמ' חגיגה ואף הרגלים אינן ברשותו פסוק מלא (משלי כ) מה' מצעדי גבר ואדם מה יבין דרכו, ואדם הולך ואינו יודע להיכן הולך אם לטוב אם לרע אם למות אם לחיים מדרש

במדרש אז תלך לבטח. כי באמת ברה יעקב מפני עשו. אעפ"כ כתיב ויצא וילך לא בלשון בריחה כי הבוטח בה' באמת מבין כי מה' מצעדי גבר ולא יתלה הדבר במקרה זהו בחי' יעקב איש תם כמ"ש רש"י בפסוק תמים תהי' קבל הכל בתימות. ולא נשתנה כלל ע"י בריחה זו וזה מדת השתוות שכתב בחובת הלבבות... שפת אמת ויצא

30

ויאמין שבאמת הוא חי בהם וכל צרכיו וכל עניניו משתלשלים באמת בפרטי פרטיותיהם שלא מס"א כי מה' מצעדי גבר כוננו ואין מלה כו' ואם כן הכל טוב בתכלית רק שאינו מושג ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי שבאמונה זו שמאמין שהרע הנדמה בגלוי כל חיותו הוא מטוב העליון שהיא חכמתו יתברך שאינה מושגת והיא העדן שלמעלה מעוה"ב הרי באמונה זו נכלל ומתעלה באמת הרע המדומה בטוב העליון הגנוז. תניא

אם בחוקותי תלכו הדא הוא דכתיב (תהלים קי"ט, נ"ט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך אמר דוד רבוננו של עולם בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני וכו' אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וכו' מדרש כן אם בחוקותי תלכו, שנכתב סתם תלכו ולא נזכר לכת דמזוה כמו אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה', וסתם לכת דידך מיירי. אך הפירוש אם בחוקותי שיחקקו הדברי תורה בלב תלכו אף לכת דידך יהיה לדברי תורה לבית המדרש. ר' צדוק

40